

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОФІЛАКТИКИ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО,
МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ**

(для категорій: вихователі ДНЗ, вчителі початкових класів)

Загальна кількість годин – 2 год.

Форма заняття: інтерактивна лекція

План заняття

1. Визначення понять «агресія» та «агресивність», причини їх виникнення у дітей.
2. Види агресії за Еріком Фромом.
3. Взаємозв'язок стилю сімейного виховання та агресивності дитини.
4. Критерії виявлення агресивної дитини та правила взаємодії з нею.
5. Структура системи Т. П. Смирнової з блоками корекційної роботи та комплексом відповідних методик та технік.

Анотація

Вирішення проблеми агресивних проявів у поведінці дітей стосується всіх учасників навчально-виховного процесу.

Агресивність дитини – це емоційний стан дитини, який пов'язаний з нездатністю конструктивно та ефективно взаємодіяти з оточенням, адекватно реагувати на події, що відбуваються поряд. Такий негативний емоційний стан пов'язаний з дискомфортом.

Дитина, як правило не здатна рефлексувати з приводу свого емоційного стану, їй здається, що все навколо є ворожим, тому потрібно захищатися.

Агресивні діти потребують в першу чергу розуміння та підтримки дорослих. Вони поводять себе так тому, що не знають іншої моделі поведінки.

Як правило модель їх поведінки є наслідуваною, стереотипною. Необхідно дитині продемонструвати іншу модель взаємодії, інший спосіб поведінки, більш конструктивний та вигідний, від якого залежить ефективність та радість спілкування, при цьому доцільно дотримуватись певних правил взаємодії з такою дитиною.

Важливим питанням є організація профілактичної та корекційної роботи у навчальному закладі та за його межами.

Звертається увага на систему роботи Т.П. Смирнової, яка розкриває характерологічні особливості дитини, що є передумовами агресивності, а також відповідні напрямки корекційної роботи, методи та техніки терапевтичного впливу.

Напрямами профілактичної роботи педагога з даною категорією дітей дошкільного, молодшого шкільного віку є:

- 1) забезпечення базових потреб дитини;
- 2) відпрацювання вміння будувати конструктивні взаємовідносини (аналіз почуттів своїх та інших людей);
- 3) навчання культурних норм прояву щирих почуттів, навчання нормам вираження гніву;
- 4) відпрацювання у дітей навичок розпізнання та контролю емоцій, а також уміння володіти собою в ситуаціях, що провокують вибухи гніву;
- 5) формування здатності до довіри, емпатії.
- 6) відпрацювання вольових рис характеру (вміння доводити справу до кінця, досягнення мети), тренування уваги, спокою, терпіння.
- 7) оволодіння педагогом, іншим дорослим техніками контролю власного емоційного стану, а також техніками, прийомами конструктивної взаємодії зі згаданою категорією дітей...

Тлумачиться кожний з напрямків, наводяться приклади, ведеться обговорення.

Питання для самоперевірки

1. Яка різниця між агресією та агресивністю?
2. Які чинники провокують виникнення агресивних проявів поведінки у дітей?
3. В чому особливість побудови профілактичної роботи з дітьми, схильними до агресивної поведінки?
4. Які завдання корекційної роботи в освітньому закладі з проблеми проявів агресії учнів?
5. Що є методологічною основою програми корекції агресивної поведінки дітей?
6. Які форми і методи роботи з агресивними дітьми найефективніші? Чому?

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Закон України «Про попередження насильства у сім'ї» № 2789-IV від 15.11.2001 р.
2. Наказ МОН від 02.07.2009 р. № 616 «Положення про психологічну службу системи освіти України».
3. Бэрон Р., Ричардсон Д. Агрессия. — СПб: Питер, 2001. — 352с. (Серия «Мастера психологии»).
4. Заброцький М.М. Основи вікової психології. Навчальний збірник. - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006. – 112 с.
5. Туріщева Л.В. Увага! Особливі діти. – Х.: Вид.група «Основа», 2010.
6. Сейко Н.А. Соціальна педагогіка: Методичний посібник. – Житомир: Житомирський державний педагогічний університети, 2002.
7. http://osvita.ua/school/lessons_summary/family/38205/

Орієнтовний перелік проблемних питань для самоосвіти в міжкурсовий період в межах зазначеної теми

1. Які прояви агресивності та агресивної поведінки дитини ?

2. В чому полягає різниця між проявами агресії та агресивністю?
3. Які особливості спілкування дорослого з дитиною можуть провокувати виникнення агресивності?
4. Які Ваші поради стосовно конструктивної взаємодії з дитиною з метою профілактики її агресивної поведінки?
5. Яка роль працівника психологічної служби щодо профілактики агресивної поведінки дітей?
6. Які Ви знаєте стратегії вирішення конфлікту?